

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A garázdálkodók

Debrecen, augusztus 21.

A Tisza-Pallavicini affér a Rákosi-féle vívőteremben elintéződött. De tovább él és dagad a Károlyi-féle eset, amelybe most az ellenzéki sajtó és az ellenzéki botrányhősök belekapaszkodnak. Az egész dolog ma már nagyon is akadémikus jellegű diskuszióvá lett, amely afölött folyik, hogy vajjon mit kell vallani a tanunak. Azt-e, amit csak hallott, vagy azt-e, amit tud. Azután meg arról is folyik a vita, hogy mi a közvetlen tudomással bírás s mi nem az. Az utókor tudósai hálásak lesznek Károlyi Imre grófnak a terjedelmes s mélyreható fejtegetésekért. Mi azonban még mindig nem értjük, mi a fészkes fülemilét akar Károlyi Imre gróf. Azt már elismerte egyszer, hogy Tisza István gróf nem akarta őt hamis tanúzásra, vagy kedvező vallomásra bírni. De meg az egész ügy már el is van intézve, hát mit akar még.

Napról-napra kinlódik az emberiség, már egyébre sem tudja senki nyitni az ajkát, csak panaszokra, nyomorúságra ébredünk, gazdasági katasztrófáktól remegünk, természeti csapások sújtanak egész ország-részeket s a politikai forumon céltalan vitatkozás folyik s a miniszterelnököt ilyen semmit sem érő, időtrabló, haszontalan leváltási játéka kényszerítik bele.

Az ellenzéket értjük, annak ez a foglalkozása, egész élete, létének lényege. Neki szüksége van rá, hogy ilyen komédiákkal töltsen el az időt. Ezért ők belefognak kapaszkodni a Károlyi-féle levelek minden szavába s mint a cirkuszi bohóc a föléből, orrából színes pántlikákat, úgy huznak ők ki azokból színes, vagy szinteien frázisokat, meggyanúsításokat. Tovább üzik-füzik a frázisokat, a gyanúsításokat, anélkül, hogy eredménye lenne, anélkül, hogy a sok szószátyárkodásból, haszontalankodásaikból csak egy kicsi kis igazat is összetudnának gyurni.

Diszkreditálni akarnak mindenkit, a mint diszkreditálva vannak ők maguk. Dolgozni nem tudnak és nem akarnak. Hasznosat cselekedni nincs erejük, nincs tehetségük. A gyűlölködés, az irigység érzése tölti el őket a lelkük mélyéig, a sárban lenni fetrengenek s oda akarják lerántani azokat is, akik fenn vannak, értékesek, tiszták, akik dolgoznak s eredményeket érnek el. Belemarkolnak a sárba, hiszen csak az van közel hozzájuk és megdobálják vele azokat, akik magasan felettük állanak.

A Károlyi-féle levelezés sem azért fontos az ellenzéknek, mert azt hiszik valami igazságot szűrnek le belőle, nem. Hanem azért kell nekik ez a dolog, mert hozzáfűzhetik a maguk hazugságait, a maguk meggyanúsításait. Szükségük van rá, mert egyetlen ténykedésük ebben merül ki s mit

csinálnak ők a magyar politika berkeiben, ha ezt nem csinálhatnák. Csikasz farkast játszanak, csattogó fogakkal fenyegetik a járó-kelők lábikráit. Pedig nem is farkasok, csak a házörzéstől megszökött lusta komondorok s elvadultak kissé abban a rengetegben, amelybe belevették magukat.

De ez a politikai szereplés kezd már tulong-tul elég lenni. Végre is ez az ország egyebet is akar már hallani, mint az ellenzék éhes fogvicsorgatását, személyi házszak utálatos lármáját. Oly nehéz az élet, oly kevés a munkaalkalom, hogy nem bírja meg ez az ország a munkátlanokat, a dologkerülőket. Sok, nagyon sok a cselekedni való, dolgozni kell itt mindenkinek, mert aki nem dolgozik, az a munkástól lopja el munkájának eredményét.

Az ellenzék évek sora óta nem dolgozik, megakadályozta a munkát s szemérmetlen dicsekvéssel hengegette el azzal, hogy mennyi időt, hány hetet, hónapot tudott eredménytelenné, munkátlanná tenni. Ezt cselekszi most is, amikor Károlyi Imre gróf tudományos értekezéseit boncolgatja, fejtegeti. Az ellenzéki sajtó és az ellenzéki nagy és kis komédiások ezt csinálják. Eldöntött kérdések körül forognak elhangzott válaszok hangjának mellékzongéit keresik s lázas izgalmat mimelve nyújtják, forgatják a kezük közé került dolgot. Nem is akarnak ők egyebet, mint éppen csak hogy anyaguk legyen. És mert néha nincs más anyag, hát becsületesen rágódnak s rágódni fognak addig, amíg csak új témájuk nem akad.

De képtelenség, hogy Magyarországon politikusok ezt csinálhassák vég nélkül, szünet nélkül, hogy munkás, dolgozó és dolgozni akaró emberekbe belakapszkodhassanak a pártszervevény gyűlölködői s azok kezét elvonva a munkától, arra kényszerítsék, hogy elverjék magukról ezt a hadat.

Hazafiatlanabb, kárttevőbb népség nem dult még a magyar politikában, mint a mai ellenzék. Nagyon nagy bünt követhetett el Magyarország, hogy annyi csapás sújtja így egyszerre. A gazdasági válság szedi áldozatait, határain háboru tüze fenyeget, megyéit árvizek sodra teszi tönkre s mindezek fölött a magyar ellenzék garázdálkodik e szegény Magyarországon. Nem csoda, ha kivándorol innen a nép, ilyen országból csak kivándorolni lehet s künn letagadni azt, hogy az ember magyar, ne kelljen viselni a szégyent, amelyet a külföld előtt a magyar ellenzék minden erejével igyekszik szerencsétlen nemzetünk fejére borítani. Mert ez az eredménye meg volt eddigi működésüknek: diszkreditálták a külföldön a magyar nevet. Hazug rágalmaikkal teleszórták a nagy világot, megdobálták sárral államférfiainkat s a trón erejéig merészkedtek kigyómérgükkel s a

külföld előtt azt bizonyították s bizonyították mindig, hogy itt nincs tisztességes ember, nincs becsület, nincs szentség, nincs törvénytisztelet, nincs egyetértés.

Igy dolgoznak ők, Magyarország kártevői. Így garázdálkodnak.

Az Orle elnökválsága

Mit áldozott Baltazár a közért?

Bizonyára nem csekély megdöbbenést keltett Baltazár Dezsőnek az Orle. elnökségéről történt lemondása. De miként képviselőjelöltségéről történt lemondása, éppen úgy az Orle. elnökségének a közgyűlés rendelkezésére bocsátása is csak egyedül a Baltazár Dezső igaz mivoltára vall. Aki teljes egészében ismeri őt, lehetetlen, hogy természetesen ne tartsa úgy visszalépését, mint lemondását. Az előállott tényeknek követkevs levonása magán viseli Baltazár Dezsőnek egész jellegét. Ha nem ekképpen cselekedett volna, meghamisította volna önmagát. Áldozatot kívánt hozni, nagy áldozatot, mint hozott annyi évek óta folyton, személyekért s általában a közügyekért. Ő háláért seha nem működött; de a szürke elismerést a hálával összetéveszteniünk talán mégsem szabad — ha egyebet nem, ezt legalább megérdemelte volna. Megérdemelte volna még akkor is, ha teljesen szakítva az ő puritán gondolkodásával, s tiszta, meghamisítatlan függetlenségi elveit szegre akasztva, a klerikálisok tehetetlen ellenzékiek fenyegetőzései között nyíltan oda áll ahhoz a Tisza Istvánhoz, aki ma legjobban ismeri ez országnak szerte csapongó, önállótlan népét.

Egy falusi bírótól hallottam: „Uram a mi népünknek még nem hmánizmus, de deres kellene”. Ezt tudja Tisza István, ezt tanulhatta meg most Baltazár Dezső!

Ő a humanizmus terén működve nagyon sokat áldozott.

De hadd hozzam felszínre sok, nagy áldozatai közül azt a legnagyobbat, mely önzetlenségét legjobban bevilágítja képviselőjelöltsége körül és teljes mértékben okadatolja, ha ő vissza vonul „hivatali kötelességeinek amugy is széles területére”.

Ha valaki látta Baltazár Dezsőt csak egyszer is visszatérni missziói utiából, midőn az Orle. még gyermekkorát élte, amint kifáradva testbe és lélekben, pihenését a zugó és zakatoló vonat dübörgései között a vasuti fülkében kényszerült megtalálni, hogy e gyarló nyugalom után újból munkához fogjon, az e nagy áldozatért még akaratlanul is meghajította volna az elismerés egyszerű zászlaját. Hát akkor, midőn hivatalának méltóságából kibontakozva hasonlóan fáradott, mert nem engedte jobb lelke az árván maradt lelkészek és énekvezérek gyermekeit a szűkös anyagi viszonyok miatt elcsenevészedni s mint a legbuzgóbb munkás hordta a Kálvineum falaihoz a nehéz téglákat — vajjon a hála vagy méltánylás virágának csak az özvegy anyai szíven szabad-e hajtania? Vagy midőn felemelte annyszor szavát a lelkének, tanítók érdekeiben: az elhangzott szónál lehet sokan azt hiszik, hogy egyéb áldozatot nem is hozott. Ámde ki gondolt az ő legnagyobb áldozatára? Ki gondolt az ő családjára? Mig ő éjjel-napot egygyéteve másokért, mások családjáért, vaj-

jon jutott-e eszébe valakinek, hogy egy szerető, hü gyöngéd nő, a kedves feleség, hat angyali fejjel, férj és apa nélkül tér pihenésre?

Aki ismerte Baltazár Dezsőt vidéki lelkesége korából, az tudni fogja, mily hü és odaadó gazda volt szerény kis gazdaságában. Nem volt szórakozás, nem létezett-ok, mely miatt gazdaságának állatjairól gondoskodni kellő időben ne törekedett volna; még hivatalos munkáját is — ha lehetett — alhoz mérten osztotta be. Vágyott, szeretett közeli körben lenni s ott foglalatoskodni. És az a kis kör, hol egy-egy fejszűrés új erőt adott, hol a kis gyermekszáj ezer kérdése annyi új gondolatot szült, vajjon nem sokkal nagyobb vonzó erővel lehetett-e reá? Az édes családi körből annyit távol lenni, legdrágább kincseit napokon át nem látni, vajjon nem a legangyabb áldozat volt-e annak, aki még oktalan állatjairól is oly hüien s odaadóan kívánt gondoskodni? De ő meghozta ezt az áldozatot, sőt fokozni kívánta azt, midőn a képviselőséggel újabb terhet kívánt teljesen önzetlenül a közért vállaira venni. Diest, fényt ez már nem hozhatott neki, mert jóval felette állott s áll annak az ő hivatali méltóságában. Nem is elvekkelt indult a harcba, nem is pártpolitikát kívánt folytatni, hanem nagy áldozatát kívánta növelni azért a törvényért, melyet megalkottak ugyan, de végre mind e mai napig nem hajtottak, bárha a legnagyobb közérdek kívánja is azt. Nem értették meg nemes önzetlen törekvését. Pedig most is adni akart, adni, családjától még jobban távolmaradása árán is. Növelni kívánta vállára nehezülő terheit, ámde a szívár elismerésnek hiánya nem engedte azt. Sőt azt sugalmazta, hogy kevesbitse fáradozásait. Eleget volt már a másokéi is. Lemondott hát az Orle. elnökségről is. Lemondott önzetlenül, minden érzékenykedéstől menten.

Odahaza pedig boldog családi körben, jutalmul a hálátlan nem értésért, hálát rebbeg és imát mond egy gyöngéd nő, a szerető hü feleség, mert a hat angyali gyermekfejt többször tér ezután álomra az ő szeretett, drága atyjával együtt.

Egy falusi pap.

Oroszország Törökország ellen Megtámadják Konstantinápolyt

London, augusztus 21. Diplomáciai körökben attól félnek, hogy Oroszország megszakítja a diplomáciai viszonyt Törökországgal. Egész nyíltan beszélnek arról, hogy az orosz flotta meg fogja támadni Konstantinápolyt és az orosz csapatok benyomulnak Kis-Ázsiába.

Berlin, augusztus 21. A berlini lapok elmentnő híreket közölnek Oroszországnak a portával szemben tanúsítandó magatartásáról. A Wossische Zeitung-nak azt jelentik, hogy Szaszonov közölte a török nagykövettel, hogy Oroszország a törököknek a Marica jobb partján való előnyomulása ellen a legszigorúbb rendszabályokhoz fog nyulni, mert a porta magatartásában a hatalmak kihívását látja. Ezzel szemben a Berliner Tageblatt pétervári távirata szerint a pétervári diplomáciai körök a cári családnak Lividiába utazásából és abból a körülményből, hogy a jövő héten a nagykövetek és a miniszterek nagyrésze elhagyják Pétervárt, azt következtetik, hogy a drinápolyi kérdést mielőbb meg fogják oldani.

Berlin, augusztus 21. A Lokalanzeiger pétervári levelezője jelenti, hogy az orosz mértékadó politikai körök fölfogása nagyon pszichizisztikus. Nyugtalanító szimptomának te-

kintik Törökországnak a nagyhatalmak jegyzékére adott elutasító válaszát és déli Trácia fontosabb pontjainak a török csapatoktól való megszállását. A konstantinápolyi orosz nagykövet utasítást kapott, hogy a portánál tiltakozzék a török csapatok előnyomulása ellen. Egyidejűen közölték a pétervári török nagykövettel, hogy Oroszország Törökország vonakodása esetén energikus lépéseket fog tenni.

A miniszterelnök afférjai

Tisza és Pallavicini párbajt vívtak Károlyi Imre gróf válaszolt Tiszának

Tisza István gróf miniszterelnök és Pallavicini György örgróf tegnap kardpárbajjal intézték el azt az affért, amely köztük a somogyi megyegyűlésből folyólag keletkezett. Ennek az afférnak a mellékhatása volt az a differencia, amelyet a miniszterelnök és Károlyi Imre gróf között mesterségesen támasztottak Andrassy és hívei, ama kérdés körül, vajjon befolyásolni igyekezett-e a miniszterelnök Károlyi Imre grófot a Lukács-Désy pörben való tanúzása dolgában? Tisza tegnapelőtti nyílt levelére ma Károlyi Imre gróf válaszolt. Károlyi Imre gróf kijelenti, hogy ragaszkodik az ő korábbi nyilatkozatában foglaltakhoz, azonban azt is a leghatározottabban kijelenti, hogy Tisza őt tanuvallomását illetően semmire sem kérte, neki semmit sem tanácsolt, semminek az elhallgatását tőle nem kívánta.

Valószínű, hogy az ellenzéki berkekben még folytatódni fog a brutális hajsz a miniszterelnök ellen, aki azonban aligha vet ügyet a további invektivákra.

A miniszterelnök afférjainak fejleményeiről fővárosi tudósítónk az alábbiakat jelenti:

Tisza és Pallavicini párbaja.

A Tisza István gróf és Pallavicini György örgróf között támadt lovagias ügyben a két fél megbízottai kedden este kilenc órakor találkoztak a Nemzeti Kaszinóban és rövid tanácskozás után kardpárbajban állapodtak meg. A párbajt tegnap délelőtt tizenegy órára tűzték ki a Váci-utcában levő Rákosi-féle vívóteremben.

Tegnap délelőtt tizenegy órakor a párbaj helyén elsőnek jelent meg Vojnich Sándor báró, aki Tisza egyik lemondott segédjét, Harkányi János bárót helyettesítette. Utána jött Tisza István gróf második segédjé, Üchritz Zsigmond báró, majd egymásután érkeztek Hüttl Hümér dr. egyetemi tanár, Tisza orvosa, Lumitzer dr., Pallavicini György örgróf orvosa, Szemere Miklós, Eszterházy Mór gróf, Pallavicini örgróf segédei, azután Pallavicini György örgróf és végül öt perccel tizenegy óra előtt Tisza István gróf.

Miután a felek föllálltak, Vojnich Sándor báró vezető segéd fölvasta a föltételeket és megtette a békítő kísérletet. Ez azonban nem járt eredménnyel és így Vojnich báró összecsapást vezényelt. Az első összecsapásnál Tisza István gróf volt a támadó és néhány kardcsapás után ellentelének csuklóbandázsára vágott, azonban nem sebesítette meg. A második összecsapásnál Pallavicini örgróf volt a támadó fél és ekkor rövid küzdelem után Tisza István gróf ellentelének mellén körülbelül tíz centiméter hosszú karcot ejtett. A harmadik összecsapásnál Pallavicini Tisza gróf bandázsára ütött, a kard azonban az alsó kart is érintette és jelentéktelen sebet ejtett rajta. A negyedik összecsapásnál Pallavicini örgróf a fejére lapos vágást kapott, az ötödik, hosszabb összecsapásnál Tisza István gróf kapott lapos vágást. A segédek ezután

egy pernyi pihenőt adtak, hogy a bandázsokat megigazítsák.

A szünet után az első három összecsapás eredménytelenül végződött. A kilencedik összecsapásnál Pallavicini örgróf hevesen támadt. Tisza azonban fölfogta a vágásokat és rögtön ripsztozott. A ripsztot Pallavicini kivédte ugyan, de a kard a parádon keresztül a fejét érintette és könnyebben megsebesítette. Pallavicini rögtön visszavágott és kardja Tisza István fején szintén könnyebb sebet ejtett. Az orvosok és segédek erre rövid tanácskozás után a párbajt egyértelműen befejezetnek nyilvánították.

Az ellenfelek a párbaj után kezet fogtak és külön-külön mentek el a párbaj helyéről. Harkányi János báró a vívóterem egyik mellékhelyiségében várta Tisza István grófot és melegen gratulált neki a párbaj kimeneteléhez. Az ellenfelek több apróbb sebesülést szenvedtek, varrásra azonban nem volt szükség, mert az orvosok tapasszal ragasztották le a sebeket.

Tisza a turfion.

A Szent István-díj óriási közönségének Tisza István gróf volt tegnap a legérdekesebb alakja. A második verseny után érkezett ki a lóversenyterre, de még a nagytribün közepébe sem ért, s már mindenki tudta a turfion, hogy a miniszterelnök is hódolt sportszenvedelmének s eljött megnézni az esztendő egyik legnagyobb sporteseményét.

Olyan nagy volt Tisza iránt az érdeklődés, hogy hatalmas tömeg szegődött a nyomába, amikor kedvelt helyére, a nyergelőbe ment és alaposan szemügyre vette a starthoz induló paripákat. A nyergelőből — rövid séta után, amelynél valóságos sorfalat állt a közönség — a lovaregyesületi tagok részére föntartott helyre ment Tisza István gróf, ahol Harkányi János miniszter mellett ült le.

Beszélgetés közben levette a kalapját s ekkor elővillant a fehér tapasz, amely a homloka fölött levő sebet takarta.

Tisza István csak a hatodik futás után távozott a lóversenyterrről.

Tisza elutazott.

Tisza István gróf miniszterelnök tegnap Gesztre utazott, ahonnan a jövő hónap közepe táján érkezik vissza a fővárosba.

Károlyi Imre gróf válasza Tiszának.

Tisza István gróf miniszterelnöknek kedden este közzétett nyílt levelére Károlyi Imre gróf ugyancsak nyílt levelében válaszol, melyet az alábbiakban ismertetünk:

Kedves István!

Hozzám intézett leveled olvasnokat is foglal magában, melyeket sajnálatomra lehetetlen válasz nélkül hagynom. Annak bevezető részére itt és ezuttal alig reflektálhatok, mert az hírlapokban való nyílt levelezésszerű elintézésre alkalmatlan, — más természetű elintézés pedig közeli rokonságunknál fogva, ha csak lehetséges, elkerülni óhajtánék — csupán azt jegyzem meg, hogy azt hittem, jól tudod, hogy beszélgetéseink nyilvánosságra hozatala soha eszem ágában sem volt, abban semmi néven nevezendő részt nem vagyok hajlandó vállalni, sőt azt a legnagyobb mértékben sajnálom. A nyilvánosságra hazatal tényleg nem is az én tegnapelőtti nyilatkozatommal történt, melyre az előzmények kényszerítettek engem s mely beszélgetésünk tartalmát a lehető legtárgyilagosabb módon adta vissza, történt azonban annak előzetes, ismételt, nyilvános felhasználásával.

Tiltakozom az ellen a beállítás ellen, hogy régi beszélgetésünknek egy részét közöltem, mert többi beszélgetésünk a most szóban levő kérdésre — véleményem szerint — relevanciával nem bírnak ama bizonyos — a Magyar Bankban levő irodámban — lefolyt beszélgetésünknek egész tartalmát közöltem, ha nem is teljesen szó szerint, de mindenesetre annak lényegében. — Hogy legabszolútabb mértékig precíz legyek, felemlítem, hogy csakugyan beszéltem még ez alkalommal is egy más tárgyról, a zalatnai házügyről, de talán koncedálni fogod, hogy most ez tökéletesen irreleváns.

A tendenciózus kiszakításra vonatkozó szemrehányást tehát magamra nézve jogosnak elismerni nem vagyok hajlandó. Irrelevánsnak találom levelednek sok más részét is. *Soha sem csináltam titkot abból, hogy nekem a Lukács-Décsy-pörben való tanuvallo-másom a lehető legnagyobb mértékben kelle-mellen, egyrészt azon körülményeknél fogva, melyek folytán nekem módomban volt a valóságot megtudni, s amelyek engem minden más esetben hallgatásra köteleztek volna, másrészt a Magyar Bankra való általános tekintetből is.*

Abból sem csináltam titkot, hogy igen sokáig haboztam, míg rászántam magamat arra, hogy kész legyek a tanuvallo-kötelezettségnek eleget tenni, meggyőződve arról, hogy az adott esetben ez az első kötelességem (leveled végén említett más oldalról jövő kapacitálás mindig erre vonatkozott). De nem értem, mennyiben releváns ez most? Kit érdekel ez most. Nem fontos az a kielentésem sem, hogy csak a bíróság által vagy annak engedélyével feltett kérdésekre fogok válaszolni, magamtól összefüggő előadásba bele nem megyek. — Ezt sem vonom kétségbe; egyébként, ha jól tudom, így is történt. Irreleváns az is, mi volt a vád emelésének politikai tendenciájáról való véleményem. Végül még az is, melyikünk kezdte meg előzetesen a pörrel való beszélgetést, bizonyos azonban, hogy tanuvallo ügyben én kérdést sohasem intéztem hozzád.

Lényeges differenciánk egészen más és pedig a következő: *Én sohasem mondtam azt, hogy Te expressis verbis bármit tanácsoltál volna nekem, vagy bármire kértél volna. — Ilyenféle kifejezés az általad elmondottakban elő nem fordult.* Végig ugy beszéltél, hogy általam citált véleményed a Te álláspontodat képezi, mely szerinted helyes. — *Soha nem mondtam azt sem, hogy nézetednek abban a formában adtál volna kifejezést, hogy én elhallgassak valamit, amiről én pozitíve tudok.* Mondtad azonban azt, hogy amiről nincs biztos, közvetlen tudomásom, arra nem tartozok kiterjeszkedni és hogy Eleknek pusztán szóbeli állításai tudomást nem képeznek.

Nem vagyok képes felfogni, mi értelme lehetett volna annak, hogy nekem kelljen valamómban „megjelölni”, mi az, amiről közvetlen tudomásom van és mi az, amit hallomásból tudok. Hiszen ennek a különbségnek a dolog természeténél fogva eo ipso úgy is ki kellett volna tűnnie magából a kérdésből és válaszból és ki kellett volna derülnie a bírónak kérdéséből még akkor is, ha én elmulasztottam volna valami tényre nézve nyilatkozni az iránt, hogy azt közvetlenül tudom-e, vagy pedig csak hallomás alapján. Erre nézve tehát igazán nem lehetett szükség az általam teendő külön „megjelölésre”.

De én emlékeztedbe igyekszem most hozni két körülményt, mely talán alkalmas lesz arra, hogy concedáshad, hogy emlékező tehetőségem nem engem csalt meg. Nem emlékszel arra, hogy én ismételt magyaráztam Neked, hogy az Elek Páltól hallottakat én azért nem vehetem olyan szóbeszédszerű hallomásnak, mely tudomást nem képez, mert ő azokat formális kihallgatás szerű eljárás kapcsán adta nekem elő, így tehát nem tekinthetem azokat mende-mondának? Amire Te ismételt az azt válaszoltad, hogy azért az mégis csak pusztán hallomás és nem tudomás.

Nem emlékszel továbbá arra, hogy beszélgetésünk vége felé én azt mondtam Neked: „hát jó, én odáig elmegyek, hogy ha abban a formában kapom a kérdést, van-e tudomásom az illető összegek kifizetése és az állami szerződések megkötése közötti összefüggésről, én azt fogom válaszolni, hogy előbb döntse el a bíróság, mi az a „tudomás”, mert ha csak az egyenes közvetlen tudomás tartatik annak, akkor nincs tudomásom”. Ha tehát Te csak azt mondtad volna nekem, mint amit tegnapi leveledben mondasz, akkor miért távoztál el tőlem azzal, hogy sajnálod, hogy nem tudunk egy nézetet lenni?

Befejezésül: mindezek után magától értetődik, hogy hozzám intézett leveled dacára multkori nyilatkozatom tartalmához annak teljes egészében ragaszkodom.

Károlyi Imre.

A rendőrbíró előtt

Hogy mulat a juhászbojtár?! — A hentes nem iszik vizet. — Pör két fillérért.

Eseménytelen, esős napokon a rendőri riporter, akár a horgász, türelmesen beveszi magát abba az állásba, ahol legtöbb életjelét látja a mozgásnak. Ilyen pécéző helyünk nekünk „rendőr-kutyák”-nak a rendőrbíró irodája. Itt mindig akad egy-egy érdekes fej, megrögzítésre alkalmas típus. Most is nyílik az ajtó s hatalmas, hórihorgas ember toppan Komlóssy Pál dr. rendőrkapitány elé.

— Foglalkozása?

— Hentes.

— Mért gorombáskodott a rendőrrel?

— Csakelszóltam magam kissé, ezt beismerem. Hogy gorombáskodtam volna, tagadom.

— Talán nem emlékszik? — A rendőr azt állítja jelentésében, hogy szidta, káromolta s az *Istent* enlittette vele szemben.

— Meglehet. Teszem én azt, ha jókedvű vagyok.

— Aztán mennyit ivott a kérdéses alkalommal?

— Ittam vagy husz üveg sört.

— Ejha! — tör ki belőlünk a csodálkozás. Pedig emberünk megindokolja álláspontját:

— Kicsihez nem is fogok hozzá... Vízet nem iszok... Elszólom magamat, de nem gorombáskodok...

Mindazonáltal 10 koronákban marasztalják a rendőr szidalmazása miatt.

Más. Pörge bajuszu, napsütötte arcu legény lép be. Termetén a Hortobágy csikósainak tipikus viselete: lobogós ing, gatva, pitykés mellény, cifrára varrott szűr. Vállra csavart karikásán sallangos díszítések emelik a tekintélyt. Hatalmas karimáiu kalapián a darutollat megcsókolja a barangoló szél.

— Hogy hívják?

— Nagy István.

— Foglalkozása?

— Juhászbojtár.

— Az a vád merült fel maga ellen, hogy a hortobágyi vásáron az egyik sátorba belovagolt, karikásával a jelenlevőket megszaladásra kényszerítette, sőt a berendezéseket is összetörte.

— Nem emlékszem! — mondja nyugodtan. És nem is mozdul álláspontjától. Ugy lát-szik, ezt a taktikát tartja legelőrevezetőbbnek, hogy olcsóbban szabaduljon a kátyuból. Tizenöt koronára ítélik.

— Megköszönöm. Majd — *leszolgálom*.

Ami annyit jelent, hogy meg van elégedve az ítélettel s ha a jószág eltelelés ideje bekövetkezik, leül a büntetést. Odakinn az előszobában várja a számadó. Mosolyogva, elégiúten ismétli az ítéletet:

— Tizenöt korona... Használt a „fortéj”

... Azt mondtam, nem emlékszem semmire...

Aztán kifordulnak a rendőrség épületéből, mintha most már meg se történt volna az a vásári eset...

Az egyik vásáros sátorban történt. Egy munkásember zsemlyét vásárolt. Csak négy fillér volt nála. Fizetett vele, aztán továbbment. Az eladó azonban észrevette, hogy az egyik kétfilléres nem jó.

— Hé, ember, álljon meg! Ez a pénz nem jó! — kiáltott a távozó emberre, aki azonban már beleharapott a kilibe s mert más pénze nem volt, kettőzött léptekkel akart továsietni.

Az eladó lármájára azonban a járókelő piaci emberek figyelmesek lettek, csakhamar csődület támadt s két fillérért csakhamar olyan botrány támadt, hogy a rendőr is beavatkozott a vitába és az illetőt igazolásra szólította. A megijedt ember hebegett-habozott és hamis nevet mondott a rendőrnek. — Majd kénytelen volt magát munkakönyvével igazolni, ami természetesen ellentétben állott az általa bementett név viselésével. A rendőri jelentés ennek alapján nemcsak a két fillér miatt emelt panaszt ellene, hanem egyfelől hamis név használatáért, másfelől idegen

okmányok használata miatt: csalásért is vádat emelt ellene.

Persze, a fenti tényállás megismerése után a nagy ügy összeroppant s a megijedt embert fel kellett menteni. A két fillért azonnal visszafizette.

A hortobágyi gulyás, meg a vasuti ör gyermeke

Merénylet egy kisleány ellen

Megrázó merényletről kapunk hírt a Hortobágyról. Az ottani csendőrség ma reggel letartóztatta és a debreceni ügyészség fogházába szállította Móczsa József nagyhortobágyi gulyást, aki Gáll Imre vasuti ör 7 éves Irma nevű leányát törbecsalta és állati vágyának kielégítésére áldozta fel.

A kis Irmuska tegnap délután az órház mellett játszadozott, mikor valahonnan előkerült Móczsa József s szóba elegyedett a leánykával. Egy gummi-lapdát vett elő a szeredásából s ezzel vonta magára az ártatlan gyermek figyelmét.

— Neked adom — csábitotta az ártatlan gyermeket — ha eljössz velem játszani.

Majd megindult a vadászárkok irányába, ahová a tudatlan gyermek abban a reményben, hogy a kedves játékszer megkapja, szintén követte. A hortobágyi vadászárkok mélyen belevájódnak a nagy birtoktestbe arra szolgálnak, hogy földjék az embert a lesben a terítékre jövő állattól. József főherceg is gyakran vadászott bennük előkelő vendégeivel.

A gulyás idáig csalta az ártatlan gyermeket, aki repeső örömmel követte s bizalommal ült le melléje a leterített szűrre. Az elvetemült ember, aki tervszerűen készülődött — a jelekből láthatóan — tette, most abban a biztos tudatban, hogy senki sem fedezi fel gázságát, az apró gyermeket legyűrte s embertelen merényletet követett el a hét esztendő gyermekén. Gáll Irmuska vérében fetrengve, ájultan maradt az árokban.

Órák teltek el, amíg a vasuti órházban tudatára ébredtek, hogy a kis Irmuskával valami baleset történhetett. Keresésére mentek és meg is találták a vadászárkokban, ahol még mindig önkívületi állapotban feküdt. A gummilabdát most is kezében szorongatta. Ez lett árulója is a bestiális merénylőnek, akit a csendőrök a tanúk és a kis leány bementése alapján elfogtak s nyomban le is tartóztattak. Ma reggel pedig Debrecenbe kísérték, ahol az ügyészség előzetes letartóztatásba helyezte Móczsa Józsefet.

A beteg gyermek már túl van a veszélyn.

Színház

* Az Apolló-mozgó megint kitett magáért. Tegnap mutatta be a legújabb „Nordisk”-vigjátékot a „Szerlem iskoláját”. Ha csak azt említjük meg, hogy a főszerepet Else Frölich játszotta, így természetes, hogy a siker óriási volt. Ily kedves, gördülékeny vigjátékhöz csak ritkán jutunk. A „fátyol” című dráma nagy hatással volt a közönségre. Ezen műsor ma is látható.

Egy debreczeni gépiróhölgy végrehajt egy ügyvédjelöltet

A feminizmus diadala

Megirtuk pár hét előtt, hogy Rozvány Jenő dr. ottani ügyvéd egy végrehajtás fogantatására női alkalmazottját küldte ki. Most a nagyváradi példának Debreczenben követője akadt s az egyik fiatal ügyvéd még fiatalabb alkalmazottját érte a szerenese, hogy ebben a feminizmusért nem nagyon lelkesedő városban aktív szereplője lehetett egy olyan hivatalos aktusnak, melyet előtte ebben az országban fenti kivétellel — mindenkor csak férfiak gyakoroltak.

Vargha Imre dr. debreceni ügyvéd, mint egyik helyi kereskedő-cég képviselője, peres eljárást folytatott a debreceni aranyifjuság egyik szimpatikus, de kevésbé „aranyképes” tagja, egy ügyvédjelölt ellen. A per ez utóbbira szomorúan, ellenben az ügyvédre igen előnyösen végződött s tegnapelőtt abba a stádiumba jutott, hogy a követelés kielégítése is megkísérlendő lett. Gál Vilmos kir. végrehajtó kedden délután e célból ki is szállt a Csapó-utcába, ahol Vargha Imre dr. lakik, azonban az ügyvédet nem találta otthon.

— Nincs itthon az ügyvéd ur! — fogadta az iroda bájos gépirókisasszonya.

— Akkor a jelölt urat kérem.

— Az sincs itthon.

— Akkor szabad kérem a kisasszonyt!

A bájos hölgy, mint azt már számtalanszor olvasni méltóztattak, elpirult, szemét ildomosan lesütötte és kissé rezgő, kissé bátorító hangon azt felelte:

— Beszéljen a mamával! . . .

Ugy látszik azonban, hogy a mai válságos időkben a végrehajtóknak nem igen van idejük az efféle poétikus helyzetek kihasználására, mert Gál uram is türelmetlenül vágott a bájos hölgy szavába s szinte gépiesen folytatta felvett tónusát:

— Arra most nincs idő! Kisasszony, legyen szives, vegye a kalapiát, a kocsim kümvár, jöjjön velem. — Az iroda érdeke kívánja így!

Egy ambiciózus és kötelességtudó ügyvédi gépirókisasszony pedig semmitől sem retten vissza, ha az iroda érdekéről van szó. Így történt ez most is, mikor a gépirókisasszony szinte gépiesen követte a felszólítást és arkon-bokron át vágatva ért el egy előtte ismeretlen — *férfi lakására*.

Odabenn az aranyifjuság kiváló bajnoka éppen legutolsó divat szerint készült és a jövődő kialakulása reményében szálított nyakendőjét kötötte csokorra, mikor halk kopogtatás hallatszott aitaián.

— Szabad! — mondta a halk kopogtatások iránt mindig figyelmes és megértő ifju. — Szabad!

S abban a reményben, hogy egy rózsás kacsó selymes simításában lesz része, vidáman nyitott ajtót a halkan kopogtatónak. — Szinte elszégyelte magát, mikor ebben a gavalléros helyzetben, szinte tolakodóan igyekezett előtérbe a végrehajtót.

— Parancsol valamit? — fordult a bíróság megbízottjához ridegen. Jobbiával pedig szívélyesen mutatott helyet az előtte bár ismeretlen, de annál feltünőbbben csinos hölgynek.

— Ő felsége nevében vagyunk bátrak . . .

— Bátrak, kik?

— Én és önagysága.

— Ön és a kisasszony? . . .

Igen, mi ketten, önagysága tudniillik Vargha Imre dr. segédje s mint ilyen, fel van hatalmazva a végrehajtás fogantatására. . . Itt a meghatalmazás . . .

Csakugyan, szabályszerűen kiállított és felbélyegzett meghatalmazás fekiúdt az iratok között, mellyel nevezett jogtudor az összes szabályok és formaszerecsék figyelembe vételével megbizta irodája *női alkalmazottját, hogy a kielégítési végrehajtást fogantatítsa*. Ami az Ur 1913. évében, annak augusztus ha-

va 19. napján meg is történt, úgy, amint az a bíróság kezeibe szolgáltatott iratokban feljegyezve van . . .

Hogy ennek az akciónak akad-e több követője is s a gyakorlatban milyen ténylegességet jelent a feminizmusnak, arra a írásbíróság *költségmegállapító végzése* fogja a választ megadni. Ugyanis a törvény semmi oly intézkedést nem tartalmaz, mely a nővel való képviseltetési jogot ily esetekben lehetlenné tenné, azonban a bírói gyakorlatra bízva, hogy a lefolytatott munkát miként értékeli. Ha tehát a bíró a végrehajtás fogantatásáért oly összeget állapít meg, aminőt egy férfi közbenjöttével megállapítana: *a nők érvényesülése a végrehajtások terén* meg van pecsételve. Ellen esetben azonban aligha jelent egyebet egy bájos epizódnál.

(gy. zs.)

Hamlet, mint villanyszerelő

Egy öngyilkosság története

Ma délután a Telegdy-fürdőben mellbelötte magát Klein Ferenc budapesti villanyszerelő, aki állítólag gyógyíthatatlan betegsége miatt akart megválni az élettől. Másfelől azonban jelek vannak arról, hogy nevezett inkább szerette, mint gyűlölte az életet, mely ha tökéletes boldogságot nem is nyújtott, nem volt szűmárku iránta. Így levelei között négy fiatal nő arcképét találták s bár önbizonyítványt állít mértékletes életmódjáról, nem lehetetlen, hogy ez a többszörös szerelem érlelte meg benne a hamleti hangulatot, mely a rendőrséghez intézett levélből kiárad.

Ebben a levélben a következőket írja az öngyilkossági gondolatokkal foglalkozó villanyszerelő Hamlet:

Tisztelt Rendőrség!

Kérem az urakat tisztelettel, tuloldalán megnevezett hozzám tartozóimat értesíteni.

Hogy mi miatt tettem ezt? Kérem az urakat, szaktudásukon kívül vegyék elé szívüket és kutassanak, következtessenek, ne hagyjanak figyelmen kívül egy szeletke papírt sem, ami zsemben van.

Józan életű voltam egész életemben. Alkohol, dohány, éjjelezés, ezeket csak hirtől ismertem. Mégis egy eléggé szomorú betegségbe estem. A budapesti ker. pénztárnál ma is kezelés alatt vagyok. Sintérek, a táppénzt adják, ennyiből áll a kezelésük, gyógyhelyre akkor küldenek, mikor már nem lehet segíteni. Ez csak egyik indító ok (lehet talán még ezt kihevertem volna). Ezzel kapcsolatosan egy olyan erkölcsi kötelességemet nem teljesíthettem, mi miatt egy angyali jó nőnek sok kint és nélkülözést kéne szenvedni, mit nem bírok elviselni. Nyugodtan, meggondolva teszem ezen végzetes lépést.

Tudom, lesznek akik kinevetnek, azt fogják mondani „bolond”. Igazuk van, azt mondta Ibsen is „Szegény bolond idealisták”. Hát tehetek én róla, hogy lelkem, szívem, az ész szavát nem engedték érvényre juttatni, de én azért így szivesebben halok meg, mint gép módjára, üres lélekkel éljek, legeljek, mint az ökör. Isten veled te önző, piszkoteli világ!

Klein Ferenc.

Az öngyilkosjelöltet beszállították a debreceni kórházba, ahol biztonnal kiheveri a gyenge kaliberű fegyver által okozott sérülést. Sőt nem lehetetlen, hogy a kicsi nőt is boldoggá teszi, akivel úgy látszik, már közölte szándékát, mert ez a következőket távirta szerelmes Hamletjének:

Gondold meg, mit teszel. Levél megy. Bertus.

Klein Ferenc sérülése könnyebb természetű, pár hét alatt felépül.

Üzérkedés az antiszemizmussal

Hat korona egy példány

A szellemi szegénylegények ismét üzletet csinálnak. Természetesen a saját erkölcsük szerint: hazugsággal, sárral és becsülettel. Céltudatos rosszhiszeműséggel több ezer példányban közreadják a „Talmud” szabadon szerkesztett, hamis fordítását, mellyel az ó-héber irodalomnak ezt a gyöngyszemét akarják kompromittálni. Mint minden sötét gondolat, ez a jeles vállalat is a kritikában tömeg tetszésére alakult s ebből akar üzletet csinálni az „Aster”-vállalat. Persze pénzért adja a mérget, jó pénzért s a becsapásnak nem közönséges reklámot csinál az alábbi sorokkal:

Utóljára értesítjük

a művelt Magyarországot, hogy a nagy port fölvert Talmud-fordításának kiadásából már csak ezer példány van raktáron. Ezer értesítésünket 50,000 példányban küldjük szét minden jobbmodu előkelő urnak, akiknek ismét megszerezhetjük, hogy a műről lehetőleg mindenki tudomást vehessen. Ujabb kiadást a miübből nem fogunk rendezni, mint-hogy e lelkiismeretes, de nagyon is leplező fordítás miatt oly óriási üldözöttségnek, annyi zsidó hírlapi támadásnak voltunk kitéve, hogy azt semmi pénzzel megfizetni nem lehet. Aki tehát érdeklődik e szenzációs mű iránt, sziveskedjék most megrendelni, amíg nem késő, mert azután nem lesz kapható. Ezt pedig azért adjuk tudtul így körlevél útján, mert a keresztény könyvkereskedők nem merik a művet tartani, a zsidók pedig egyszerűen eltagadják annak létezését is. Ez a körlevél útján való terjesztés természetesen óriási költséget emészt föl, még pedig különösen azért, mert sokan zsidó ismerőseik támadásaitól tartva, nem merik a művet megrendelni.

Fordításunk hitelességét és precizitását legcsattanósabban bizonyítja az, hogy dr. Goldschmied Lázár berlini főrabbinak utóbb megjelent 300 márkás német fordításával, valamint Wünsche német ágostai theologiai tanár kivonatolt német kiadásával ugyszólván szó szerint megegyez. amiről bárki egy nagyobb könyvtárban személyesen meggyőződhetik. A mi kiadványunkban benne van a héber szövegnek minden érdekes sora s így minden állásu olvasónk igényét tökéletesen kielégíti. Ara utánvételt 6 korona 30 fillér, utalványon megrendelésnél 6 korona.

Kilencezer előfizetők diszes seregében találunk 300 mágnást, 500 kath. papot, 250 protestáns lelkészt (mert a mi kiadványunk nem néppárti förmedvény), 500 ügyvédet, továbbá igen sok birtokost, bírót, hivatalnokot, katonatisztet, orvost, tanárt, tanítót, jegyzőt, vasutat, gyógyszerészt, iparost, kereskedőt stb. A Talmud mindenkit érdekel. Érdekesség tekintetében minden izgató regényt fölülmul s nincs könyv, ami érdekesebb lenne: *Nincs az a pornografikus könyv, amelyben több ocsmányság lenne, nincs az az anekdota-gyűjtemény, amely úgy megkacagtatna, mint a Talmud. Megismerjük belőle a család és uzorázás recipjét, a zsidóság világrajomra való törekvését és elsőbbségét minden nép fölött, az asszonyra vonatkozó förtelmes utasításokat, a hajmeresztő kegyetlenségeket és az álcódák örületes tömkelegét. Az ember le nem tudja tenni az utolsó sor elolvasásáig. Magának árt, aki meg nem szerzi. Ezt legjobban azok tudják, akik elolvasták. Mert, ha már együtt élünk a zsidókkal, legfőbb érdekünk, hogy megismerjük az ő erkölcsi törvénykönyveiket, a rabbi-képzők tananyagát. Még egyszer ajánlva művünket minden bátor keresztény pártfogásába, maradtunk hazafias üdvözlettel az „Aster” kiadóhivatala, Budapest, III., Nád-utca 1-3.*

HIREK

— **A király az árvíz-károsultaknak.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A király a magyarországi árvíz-károsultak részére magánpénztárából 100,000 koronát adományozott. A kabinetiroda küldötte be az erre vonatkozó sürgönyi értesítést a belügyminiszterhez. A sürgöny szövege ez:

— Ő császári és apostoli királyi felsége a legutóbbi időben a magyarországi tizenöt vármegyében elemi árokot szenvedettek részére legfelsőbb magánpénztárából 100,000 korona segélyt méltóztatott legkegyelmesebben engedélyezni.

Legfelsőbb kabinetiroda.

— **A trónörökös a királynál.** Ischlből táviratozzák: Ferenc Ferdinánd trónörökös feleségével együtt e hó 24-én a király meghívására Ischlbe utazik.

— **Rálóttek a román királyi párna.** Bukarestből táviratozzák: A Minerva ma délelőtt táviratot kapott Sinaiából azzal a hírrel, hogy a környéken kóborló cigányok merényletet követtek el a királyi pár ellen. Mikor Károly király Erzsébet királynéval automobilon kirándult a környékre, sok cigány csődült a gépkocsi köré, köveket dobáltak a királyra és a királynéra, néhány cigány lövöldözött is. Csak a söfför lélekjelenlétének köszönhető, hogy a királynénak nem esett baja. Az automobil gyorsan elrobbogott. Csendőrök üldözik a merénylő cigányokat.

— **Kósa hírek a Kossuth-szobor elhelyezéséről.** A napokban Debreczenben az a képtelen híresztelés terjedt el, hogy a Kossuth-szobrot háttal a Piac-utcának, arccal a Nagytemplom felé állíttatja föl a városi tanács. Illetékes helyen kijelentették, hogy ez a hír önkényes kombináció és semmi alapja sincsen, mert mint tudvalevő a Kossuth-szobor arccal a Piac-utca felé, háttal a nagytemplomnak fog állani.

— **Skerlec báró állapota.** Zágrábról táviratozzák: A tegnapi nap folyamán Skerlec Iván báró királyi biztos számos látogatást fogadott. A beteg állapota déltáiban rosszabbodott, amennyiben seblázt kapott, amely a déli órákban 39 fokig emelkedett. Ennek következtében az orvosok eltolták a beteget a látogatások fogadásától. Skerlec báró állapota estefelé javult és ma reggel is relative jó az állapota, de a láz nem csökkent. Így a királyi biztos még mindig a kórházban marad.

— **Fordulat Szápáry Pál gróf ügyében.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A budapesti kir. ügyészség augusztus 18-án kelt határozatával megtagadta a vád képviselést annak a feljelentésnek a tárgyában, melyet Gerliczy Ferenc báró tett Szápáry Pál gróf és neje született Przedzińska Mária ellen család bűntette miatt. Az ügyészi határozat indokai szerint Szápáry Pál gróf magatartásában sem csalási célzat, sem a fondorlatos megtevésztés ismérvei fel nem találhatók s a feljelentőnek és társainak általuk feltételezett károsodása a Szápáry Pál gróf valamely, a Btk-ba ütköző jogellenes tényével kapcsolatba nem hozható. — Gerliczy bárónak joga van a törvény szerint, hogy az ügyészség határozata ellen nyolc nap alatt a ügyészséghez folyamodjon, vagy a vizsgálóbírónál a vádat átvevve.

— **Megnyílik a ref. leánygymnázium.** Előző hírünkkel szemben örömmel közöljük, hogy a ref. felsőbb leányiskolával kapcsolatos leánygymnázium 8-ik osztálya szeptemberben megnyílik. Bővebb felvilágosítással szolgál a ref. felsőbb leányiskola és leánygymnázium igazgatósága.

— **Tájékoztatás és felvilágosítás.** A helybeli református egyházköztség a pénztárából folyósított kölcsönök kamatlábát feljebb emelte s erről megfelelő módon adósaikat értesítette. Ezt az értesítést sokan félreértették s a kollégiumi és az egyházkerületi pénztárt folytonosan információért keresik fel. Hogy a közönséget megnyugtassuk, utána jártunk az ügynek s az érdekelteket értesítjük, hogy sem a kollégiumi, sem a tiszántúli egyházkerületi pénztár kölcsöneinek a kamatlába nem emeltetett. Ma még mindig csak 6 %-os a kamat. Más cím a **debreceni református egyház, helyesebben egyházköztség** és ismét más cím a **kollégium s az egyházkerület pénztára.** Ezt méltóztatnának az érdekeltek minden félreértés kikerülése céljából pontosan megjegyezni.

— **Tanítóválasztás a református egyháznál.** Tegnap tartotta meg ülését a református iskolaszék a betöltendő tanítói állásokra való jelölés érdekében. Összesen három állás kerül betöltésre, 1 férfi és 2 női tanítói állás. Az iskolaszék elbírálta a pályázatokat és megejtette a jelölést. A választás szombatn lesz a presbiterum ülésén, amelyet délután 3 órakor tartanak meg. Az iskolaszék a jelölésen kívül több ügyet is elintézt. Így Kerékgyártó József ispotályi tanítót saját kérelmére a központi iskolához helyezte át. Elhatározta és kimondta az iskolaszék, hogy ha az elemi iskolákban a növendékek száma emelkedni fog, különösen a más vallású iskolákban a vallástanítási órák számát is emelni fogja.

— **Orosz István meghalt.** A református egyházkerület tanári testületét veszteség érte: elhalt egyik régi, kitünő tagja Orosz István tanítóképzőintézet tanár, az intézetnek éveken át kiváló képességű igazgatója. Orosz István 1852-ben született Debreczenben, iskoláit is végezte, a teológián volt hallgató, majd senior lett s már mint teologus helyettesítette Tóth József tanárt. Később Bécsbe ment, ahol 1 évig volt az egyetem hallgatója. Amikor Bécsből hazakerült Mezőtúron lett tanár s 1884-ben innen választották meg a debreceni tanítóképző-intézet élére, ahol 26 évig állott. Két év előtt ment nyugdíjba. Tanártársai és a társadalom is nagy szeretettel, tisztelettel vette körül a tudós tanárt. Temetése, amelyen, Nagy József igazgató mondja a bucsuzató beszédet, holnap délután 3 órakor lesz.

— **Uj hadnagyok.** A király a Teréziánium végzett növendékei közül ns. Görtz Arturt a debreceni 39. és Grünwald Ferencet a debreceni 61. gyalogezredhez hadnagyokká nevezte ki.

— **Dankó Pista.** A korán elhunyt népdalköltő soha el nem muló dalai ma is a nép ajkán él. Ezen csodásan szép Dankó-nótákat estéről-estére óriási sikerrel éneklék Kövesi Juliska és Sárai Sz. Károly az Uránus nyári-színházban. Ugyancsak ők éneklék — a népdal ma élő legnagyobb írójának — Bodrogi Zsigának legszebb dalait, melyet szebben, szívhez szólóbban mint Kövesi Juliska és Sárai Sz. Károly, az országban senki sem énekl.

— **Detektívállások szervezése a rendőrségen.** Rostás István rendőrfőkapitány ma előterjesztést tett a tanácsnak, hogy miután a belügyminiszter által utalványozott államségélyből még 32,000 korona rendelkezésre áll s miután 3 rendőrbiztost nyugdíjaztak, egy pedig állandó szabadságon van s így a létszám hiányos, a tanács a belügyminiszteri rendelet utasítása szerint detektívállások szervezésére utalványozza ki a még meglevő összeget. A tanács legközelebb dönt e kérdésben.

— **Fajbörök palackozva** literenként kaphatók Szabó Lajos fiai cégnél.

— **Borzalmas ágyurobbanás.** Pólából táviratozzák: A tengerészeti lövőterem kísérlet közben egy ágyu fölrobbant. Három tengerész meghalt, három súlyosan, kettő könnyebben megsebesült. Lanius Károly gróf altengernagy mindkét lábát az ágyu sztere repülő több mázsás zárának szilánkjai úgy megsebesítették, hogy mindkét lábát azonnal amputálni kellett. Most a kórházban haldozik.

— **Ügyvédből joggyakornok.** A debreceni kir. ítélőtábla elnöke Eöry Kálmán dr. debreceni ügyvédet a debreceni kir. ítélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakornokká nevezte ki.

— **Öngyilkos zeneszerző.** Bajáról jelentik: Allaga Géza az Operaház volt első gondkása, a Nemzeti Zenede tanára, zeneszerző, ma szőlőjében vadászfegyverével agyonlőtte magát. Tettének oka gyógyíthatatlan betegség. A 73 éves zeneszerző halála mély részvétet kelt.

— **A honvéd-gépfegyverosztály elhelyezése.** A hirtelen lefuvatott hadgyakorlatok elmaradása folytán már most Debreczenbe kerül egy gépfegyverosztály, amely nyolc gépfegyverből a megfelelő létszámú legénységből és lóállományból áll. A tanács ma úgy intézkedett, hogy a gépfegyverosztályt ideiglenesen a Gállányi-laktanyában helyezik el.

— **Elhunyt művész,** Fővárosi tudósítónk jelenti: Takács Mihály, a kiváló baritonista, az Operaház nagy művésze ma meghalt.

— **Tűz a genti kiállításon.** Gentből táviratozzák, hogy a viláckiállítás spanyol pavilonját tűzvész elpusztította. A tűz husz percig tartott. A pavilonban drágakő, bor, optikai készülékek stb. voltak. A nagy hőség következtében Gent városa pavilonjának az ablakai megrepedtek. Egy kisebb vendéglő is kigyuladt. A tűz okát még nem tudják.

— **Magának szerencséje van.** Tegnap este mutatta be az Uránus nyári-színház művész-társulata „Magának szerencséje van” című 1 felvonásos új bohózatot, melyben az egész társaság művészies alakítást produkált. Magánszámokkal szerepelnek: Andor Ida, Kövesi Juliska, Sárai Sz. Károly, Szepesi Sándor, Galambos Elemér. Kitünő új mozgókép-műsor. Rendes olcsó helyárak. Előadás kezdete fél 9 órakor. Három órás műsor.

— **Szulejmán szultán siria.** A történelem úgy tanítja, hogy a Szigetvárt ostromló török sereg élén küzdő Szulejmán szultán a csatateren meghalt, bebalzsamozott holttestét titokban Konstantinápolyba szállították, míg belsőségeit a turbéki határban temették el. A törökök, amíg magyar földön uralkodtak, oda templomot, mauzoleumot építettek, melyet a revindicáció után róm. kat. templomná alakítottak át, mely egyik messze vidéken kedvelt bucsujáró hely. Már-már feledésbe ment e török emlék a törökök előtt, amikor arra földünk, Mészáros Gyula dr. a jeles orientalista figyelmeztette az akkor budapesti főkonzult, Fahr-Eddin bejt, akivel le is jött hozzánk a turbéki emlék létesítéséért, másrészt, hogy Szigetvárt is történiék valami, ami a török csatát és a magyar önfeláldozást méltón és nem csupán a kopott oroszlan képében örökíti meg. Ezen kezdeményezés és annak megvalósítása közé ékelődött a balkáni szomorú végű háború, de Mészáros dr. nem nyugodott és a mostani budapesti főkonzul, Ahmed-Hikmet bejt megvalósítván a tervet, elkészíttette és elhelyeztette a török emléktáblát a kat. templom falán és annak leleplezését Zrínyi ki-rohanásának és hősi halálának évfordulójára, szeptember 7-ére tüzték ki és azon a budapesti török képviselőlet vezetősége és Somogyvármegye hatósága is részt fognak venni. Így a szigetvári évforduló ezen évben különös jelentőséget nyer.

Lóversenyfogadások Debreczenben.

➤ (Gerő Lajos és Társa budapesti bookmaker cég képviselése.) ➤

Elfogad az összes belföldi versenyekre start és fix odds fogadásokat a **Hungária kávéházban** egész napon át a verseny kezdetéig. Eredmények még aznap, a verseny után közöltnék. Turifal és felvilágosítással ingyen szívesen szolgálunk. Nyere **Hajdu József bookm. képv.** mények ugyanott fizettetnek ki.

— **Lezuhant aviatikus.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Székely Mihály aviatikus, a Szent István-napi repülőversenyen nagy magasságból lezuhant. Gépe összetört, de ő maga csak kisebb sérülést szenvedett.

— **Pusztító tüzvész a szabadkai pályaudvaron.** Szabadkáról jelentik: Tegnap délután kigyuladt az itteni pályaudvar teheráru raktára. A százötven méter hosszú, favázás épület és a benne felhalmozott, mintegy félmillió korona értékű áru, pillanatok alatt lángokban állott. A tűz tova terjedt a raktárral szemben levő helyekre, melyek közül öt földig égett. A rémitő hőségben az oltás szinte lehetetlen volt. Egy másik raktárban robbanó áruk felrobbantak. Ma reggel kilenc órákor a tűz még pusztít. A tűz keletkezésének okát eddig ki nem deríthették. Két waggon is elégett. A vasut eddig megállapított kára épületekben 200.000 korona. A leégett waggonokban 30.000 korona. Az elégett áruk értéke több, mint félmillió korona; a leégett házak értéke 150.000 koronára tehető s így a tűz által okozott kár meghaladja a millió koronát.

— **Sikkasztó ügyvéd.** Balassagyarmatról táviratozzák: Révész Dezső dr. előkelő ügyvéd, az Ügyvédszövetség elnöke és a balassagyarmati tákarékpénztár ügyésze tömérdek adósság hátrahagyásával megszökött. Szökése után vizsgálatot tartottak és megállapították, hogy Révész a bank kárára nagyobb összeget sikkasztott. A bank most följelentést tett ellene, minek folytán a vizsgálóbíró tegnap vizsgálatot tartott a bank helyiségében. A megszökött ügyvéd nagy lábon élt, igen költséges passziói voltak. Azt hiszik, hogy azért szökött el Balassagyarmatról, hogy öngyilkosságot kövessen el. Köröző levelet adtak ki.

— **Az Uránus (Korona-passage) színház** mai pompás új műsora: 1. Bosporus, természetes panoráma felvétel. 2. A kitünő szakácsnő, nevetető jelenet. 3. A jó gyermek bohózat. 4. A csodatevő rózsák. Szent Erzsébet legendája, színes kép, drámai jelenetek 2 felvonásban. 5. A Padas-folyó, csodás természeti felvétel. 6. Móriscsón jön haza, mulatságos vígjáték. 7. Mariska babája, színmű 2 felvonásban. Előadás kezdete pontosan 8 és 10 órákor, folytonos bemenet. Rendes helyárak. Bérlet, tisztviselő- és trafik-jegyek érvényesek.

— **Éhező gyermekek.** Az egyik őrszem tegnap éjjel három apró gyermeket talált, összehajva az egyik padon. Édesdeden aludtak. Azonnal felügyelet alá vette az apró csoportot, mely Sipos Mihály 12 éves, Eszter 11 éves és Gergely 5 éves gyermekekből állott. A kicsikék a rendőrségen elmondták, hogy szüleik szegény munkások, akik hetek előtt napszámba mentek, őket nagyanyjuk gondozására bízták. Nem volt mit enniük, ezért a Bocskay-kertből, nagyanyjuktól megszöktek s az éhség és hideg miatt kimerülve, elaludtak. Minthogy a gyermekmenhelyen ezidő szerint kanyaró-járvány dühög, az apróságokat a rendőrség gonozza, míg szüleik előkerülnek.

— **Ötven munkás katasztrófia.** Newyorkból jelentik: Az új vízvezeték egyik aknájának építésénél az akna boltozatát nem támasztották elég erősen alá. Egy nagy földtömeg leszakadt és maga alá temette a munkásokat, akik közül ötven meghalt.

— **Sportünnepély a Sóstón.** Minden ízében kitünően sikerült sport-ünnepélyel és kabaréval egybekötött táncmulatságot rendezett szerdán délután két helybeli törekvő sport-egylet. A sportbeli része a nappal kitünően sikerült. A kabaré egyes számai szinte meglepetéssel szolgált, különösen tetszett Márkus Karesi sikerült táncszámai, úgy hogy a fiatal művészi ügyességű gyermek szinte konsternálta a publikumot. Bájos leány-sereg, élükön Albert Erzsivel és Amner Macával vett részt a kitünően sikerült sport-ünnepélyen. A tánchoz ropogósan játszott Veres Tóni kitünő primása, a művész-vérű Lakatos Józsi.

— „Muki“ a világ legjobb légyölője, darabja 10 fillér Mentze Henrik újdonságok áruházában.

— **A legfinomabb női kézi-táskák,** pénzsziivar- és cigaretta-tárcák, bőröndök, utikosarak és teljes uti felszerelések olcsó szabott árak mellett kaphatók **Mentze Henrik** újdonságok áruházában, Piac-utca 38. sz., a Hungária-kávéházzal szemben.

— **Baleset játék közben.** Nvika Mária cselédlány, a Hunyadi-utca 13. számú házban szolgál Trigarszky Emiléknél. Tegnap az udvaron játszadozott gazdája gyermekeivel, mikor futásközben megbotlott, elesett és a lábát kifecicmitotta. Lakásán ápolják.

— **Legfinomabb** gyapjuszövetek mesés olcsó árban Kupfer és Társánál, Széchenyi-u. 1/b.

— **Magának szerencsése van** című egy felvonásos bohózat, mely az Uránus nyári-színházban óriási sikert aratott. Ma este utoljára látható.

— **Rendőri hírek.** Günther Mihályné Rákóczi-utcai lakosnő panaszt tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes behatolt pincelakásába s onnan nagyobb értékű ruhaneműt ellopott. — Szilvásy Gyula a rendőrségre hozta tanonca nővérét Kiss Juliánát, akin az elmebetegség tünetei mutatkoztak. Beszállították a közközház megfigyelő intézetébe.

— **Női kész fehérművek** kaphatók Szabó Lajos fia vászonzetében.

— **Az én fiam egy sikerült gyerek** című kuplé nem aratott olyan nagy sikert, mint az a kuplé, melyet ma este fog énekelni Szepesi Sándor az Uránus nyári-színház ujonnan szerződött komikusá. Ki rövid vendégszereplése ideje alatt már is általános kedveltségének örvend.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Hagyar bírói	625
Csatak bírói	628
4 számszoros koronajáradék	82
Államvasút	704-50
Jelzálogbank	417
Rimamurányi	698-50
Halgótarján	758
Mószai vasút	642-25

Iránysat:

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 5 1/2%, Berlin 4 3/4%, London 4 1/2%.

Budapesti gabonátőzsde.

Szara E. (Strasser és Kösig) dobr. bizományos távirati jelentése	
Baza májusra	11-53
„ szeptemberre	11-99
1913. okt.	8-89
Rozs októberre	8-88
„ szeptemberre	8-23
Zab októberre	8-19
„ szeptemberre	7-68
Tengeri 1913. szeptemberre	
aug.	
Készára változatlan.	

Csizmadia-iparosok gyűlése

(A munkaidő leszállítása. — Új egységár-jegyzék.)

A debreceni csizmadiaiparosok kezdeményezésére Szent István napján nagy számban gyűltek össze az ipartestület dísztermében Debrecen és a környék csizmadia-iparosai, hogy helyzetük megsegítésének módjai felett tanácskozzanak. Képviselőiket elküldték ez alkalomból a nagyváradi, szatmári, nagykárolyi, hajduböszörményi, hajdunánási, hajdusoboszlói, nagykáljai, tasnádi, margittai, kunhegyesi csizmadia-iparosok.

A gyűlésen a kereskedelmi és iparkamara képviseletében Rácz Lajos dr. másodtitkár a kamara teljes támogatását ígerte meg. Az ipartestület nevében Dávidházy Kálmán elnök jelent meg és vezette is a tanácskozást. A Vidéki Bőrkereskedők Orsz. Egyesülete nevében Schwarcz Vilmos és Kohn Hermann (Debrecen), Hercz István (Nagyvárad) vettek részt.

Tudvalevően a csizmadia-iparban a legmegfeszítettebb munkával sem képesek ma boldogulni, mert az árak annyira le vannak rontva, hogy azok mellett tisztességes kereset lehetetlen. A nagygyűlés beható vita után **kimondta**, hogy a mai túltermelést munkaidő

leszállítással korlátozzák és egyidejűleg szabályozzák a minimális eladási árakat, melyek megtartását egyezményileg és a bőrkereskedők hathatós támogatásával fogják elérni.

Különböző tervben van, hogy a rokon-szakmákkal együttesen országos értekezlet is lesz még ez évben Debrecenben és a szervezkedés országosan is megindul. E derék és hibáján kívül súlyos helyzetbe sodródott iparcsoport érdekében kívánatos, hogy a mozgalom teljes sikerrel járjon.

— **A debrecen-aradi vasuti összeköttetés.** A májusi menetrend újítása szerint megszünt az aradi vonatnak Szajolon a püspökladány-debreceni gyorsvonathoz való csatlakozást. Ez ellen az aradi kereskedelmi- és iparkamara fölirt a máv. igazgatóságához, amely a következő leirattal intézte el a kérést:

„Az 510—1702a. sz. vonat közvetlen összeköttetéssel bír a k. k. Staatsbahn 3116. sz. vonatához Lemberg felé. Ez utóbbi vonat folyó évi május hó 1-én korábbra helyeztetvén, szükségessé vált az az 510., 1702a. sz. vonat előbbre való helyezése is, miáltal az eddigi átszállási lehetőség a 605. sz. vonatról az 510. sz. vonatra Szajolon megszünt. Ennek dacára azonban az utazó közönség most sem nélkülözi Püspökladány—Debrecen felé a kedvező összeköttetést, mert az Aradról reggel 5 órákor induló 611. sz. személyvonattal délelőtt 8 óra 47 perckor érkezik Szajolra, honnan 15 percnyi várakozás után rögtön folytathatja útját az 510. sz. vonattal Püspökladány felé. Ámbár tehát a közönséget a 605. és 510. sz. vonatok közötti csatlakozás elejtéséből hátrány nem éri, mégis figyelembe véve azt az előnyt, melyet a 605. sz. gyorsvonattal rövidebb utazás útján elérhető csatlakozást nyújt, a jövő nyári menetrendváltásnál lehetőség szerint a 605. és 510. sz. vonatok között fenn állott csatlakozást vissza fogjuk állítani.“

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésektelenségeket jelenti: Grünhut R. és Társa Békéscsaba, Sebő Hugó Budapest, Salamon Jakab Déva, Róth Antal Debrecen, Nagy József szücs-mester Debrecen, Zaplatz A. Daruvár.

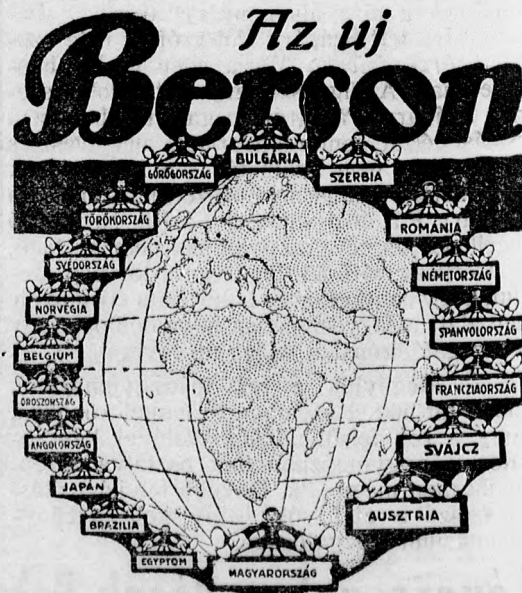
Ingatlanok forgalma.

Bordás Péter és neje Koroknai Zsuzsanna veszi Somogyi Mihály és társaitól ondódi szántóföldet 8200 koronáért.

Debrecen szab. kir. város veszi Kovács József és neje Szoboszlai Juliánától Homokkert-u. 73. sz. házat 20,314 koronáért.

Kiss Sándor és neje Harangi Sára veszi Berecz Mihálytól balmazújváros szántóföldet 1200 koronáért.

Kocsán József és neje Bak Eszter veszi Berecz Mihálytól balmazújvárosi szántóföldet 2200 koronáért.

gummi-sarkot az egész világ ismeri és dícséri! Cipészeti határozottan csak a valódi **uj Berson** gummi-sarkot kéri, aranydobozban s utasítson minden utazótat vissza. Bersonművek, Budapest, VII. 10308

E Szá Finó min tonb Szá G

Áll. fűjövdelm zeti sorsjeg egyestlet R lalja. Szaké bető. :: ::

Iskolai

fe

leány

zsebbe

és mat

minősé

DONOC

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Debr

Mack' féle
KAISER-BORAX

Előelő Toaletszer
Száz ezer családban használatban,
Finomítja és szépíti a bőrt, megvédelmezi
minden időjárás ellen. Csak valódi piros kar-
tonban á 15,30 és 75 fillér. Kaiser-Borax-
Szappan 80 fillér. Tola-Szappan 40 fillér.
GOTTLIEB VOITH, WIEN III./1
Mindenhol kapható.

Állandó alkalmazást
Hajdúvédelmet talál nyugdíjogosultsággal, ha tőzsdén jegy-
zett sorsjegyeknek részletre való eladását a Magyar Bank-
egyesület R.-t. Budapest, VI., Teréz-körút 27 részére elvál-
lalja. Szakértelem nem kell. Mellékfoglalkozásként is üz-
hető. :: :: Elérhető havi jövedelem 5-600—korona.

Iskolai, Intézeti és Internátusi
fehérneműek,
leány és fiu ing, nadrág, harisnyák,
zsebkendők, Ágyneműek: paplan,
és matrácok, előírás szerint kitűnő
minőségben, jutányosan beszerezhetők:
DONOGÁN ÉS SOMOSSY CZÉGNÉL,
Hajdu vármegye szállítói
Debreczen, Kistemplombazár.

Telefon 945. :::: Telefon 945.
Tüzifa, kőszén
igen olcsón beszerezhető
SZÜGYINÉL, (Hungária-malom mellett.)
Ugyanott 2 és 3 méteres
akác-fák olcsón kaphatók.

998—1913. v. k. szám.
Árverési hirdetmény.
A debreczeni kir. járásbírósnak V.
1786/2. 1913. számú végzése folytán közhírré
tétetik, miszerint a Pannonia Magyar Irodalmi
Intézet részére debreczeni lakostól 151 kor.
tőke, ennek 1910. év október hó 22. napjától
számítandó 5% kamatai és az eddig összesen
61 kor. 26 fillér perköltség erejéig, 1913. évi
március hó 15-én bíróság felül foglalt és 1160
koronára becsült butorokból álló ingóságok
**1913. évi augusztus hó 23-án délután
2 órakor** kezdetét veendő és Debreczen-
ben, Kossuth-utca 26. sz. a. megtartandó nyil-
vános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek
azonnali készpénzfizetés mellett, szűkség ese-
tén becsáron alul is el fognak adatni.
Megjegyeztetik, hogy az árverés mind-
azon foglaltatók részére, kik már jogerős vég-
rehajtási zálogjogot nyertek, eirendeltetik.
Debreczen, 1913. évi július hó 30-án.
Gál Vilmos, bírói kiküldött.

Földmunkához
80 darab vasbillenőkocsi
olcsón eladó.
Kérdezősködések Vasúti anyag 500° je-
lige alatt Blockner J. Budapest, IV., Sem-
melweis-utca 4. s irodájába intézendők.

Az őszi szezon
beállta előtt az ujonnan érkezett
**kosztüm-
szövetekből**
finoman kiállított kosz-
tümöket
már K 90 és K 100-ért készítettünk.

BOSZNAV J. ÉS TÁRSA
DEBRECZEN, KOSSUTH-U. 5.
Friedr. Mester intézete kereskedelem-tudo-
mányi tanfolyamok részére. Az Európa
határain túl ismert előbbi kereskedelmi aka-
démia tulajdonosa, Leipzig. Ismerte éseket
ingyen küld az igazgatóság.

Gyermekjáték
a ruhamosás elvégzése a
Persil
önműködő mosószerrel.
Jótállás mellett ártalmatlan! Chlor nélkül
Félórai főzés után
vakító fehér ruhát!
„PERSIL“ kiméli a vásznat és a
kifőzés után olyan szép lesz, mintha a
napon a szabadban lett volna fehérítve.
Gyár: Gottlieb Voith, Wien III.
Kapható mindenütt.

DALMA

!! MEGÉRKEZETT !!
MOSKOVITS JÓZSEF
uri szabó divattermébe
a legfinomabb angol
DIVAT SZÖVETEK
városi új bérház 26. A nagy-
érdemű urak pártfogá-
sát kéri, tisztelettel:

MOSKOVITS JÓZSEF
Keresek
november elsejére
2 szobás, tágas, modern
fürdőszobával
ellátott
lakást,
lehetőleg a piac-
hoz közel.
Cím a kiadóhivatalban.

Az évek óta legjobbnak bizonyult
**Fernolendt-
cipőpaszta**
„NIGRIN“
a legszebb fényességet adja :: és a bőrt tartóssá teszi.
Véd--jegy
!! Mindenütt kapható !!

Tíz szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vastag betűből szedve t minden szó 10 fill. Apró hirdetések előfizetendők. ::

Videkről
apróhirdetéseket legelő szerűbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

Jelíges leveleket
csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

A Debreceni Független Ujság
telefon száma: Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Levelezés
Jelíges levélről a hirdetés száma is kérétek.

Böcse!
Lássá itt hagyott az Unokám, most olyan árva a Nagymama! A tett szíveséért igen hálás vagyok. Isten áldja érte a viszontlátásig sok, szívélyes üdvözlét a legkisebb Böcstől. 697

Nőstündő uri emberek!
Férjhez adnám 18 éves, keresztény, három nyelvet beszélő, zeneértő, művelt, házi és kelle mes megjelenésű hógomat hozzáillő komoly, érett uri emberhez. Hógomnak készpénz vagyona 200.000 korona. Esetleg ugyanennyi öröksége is lesz. Oly uri ember teljes czimmel ellátott levélre lesz figyelembe véve, kinél a személyiség is szerepet játszik. Meggondolt uri ember levélre „Szerető nővér” jelíge a kiadóba. 698

Margitka!
Elfoglaltság miatt nem sikerült tervem szerint. Higye el szomorú dolog nagyon. Nehéz előre megmondani, de ha teheti nézzén 1 K.-ba vasárnap délután 4 óra felé. De nem biztos. Talán kedden este 1 órakor bekopogtatok menet. Értesítsen idejében mihez tartás véget. Béla. 695

Édes titok!
Miért nem válaszol még a második levelre. 696

Megismerkedne
25 éves könyvelő csakis uri nővel, a kivel érdekel nélküli barátságot kötne. Levelet „Egyetértünk 12” jelíge a kiadóhivatalba. Diszkrétció saját érdekem. 802

Előkelő
hirtelenszöke uri gyerek csakis előkelő urhölgy ismeretségét keresi. Választ „Ünalomgyűlölkő” jelíge a főpostára. 703

B. K.
Lapodnak örültem. Sokat gondolok rád. Még jobban megjavultam. Mi bántott? Irj bővebben mindenről. Mikor jössz? Nagyon várlak. Valószínűleg augusztus 30-ikán kell elutaznom. Csináld ugy, akard, tőled függ, hogy 24-től végleg itt légy. Az idő ugyis csunya. Minden jót. Csókoló Gizli.

Megtalált anyuska,
Fekete jelíge levél van a kiadóhivatalban. 704

Keresem
egy fiatal, finomlelkű nő barátságát, kinek nőies kedvességén kívül bizonyos ismerete is van, a ki hasonló fiatal emberrel nemcsak elszórakozik hanem lelki felüdülést is nyújthat. Leveleket „Osz” jelíge a kiadóhivatalba. 700

26 éves
ref. őrmeste, postakezelő, 150 korona havi fizetéssel, nőstüni óhajt. Leveleket „Postás” jelíge a kiadóba kér. 799

Gyermekek
kik BESZTERCZÉN a német tanítézetet óhajtják látogatni, jó ellátást kapnak. — Egészséges, kényelmes lakás, zongora használat, esetleg tanítás is. Jól nevelt és tehetséges gyermekek vannak a háznál és csak is olyanok vétetnek fel. 1983
EISENBURGER JÓZSEF,
tanító, Beszterczen.

**Teljes ::
ellátást
kaphat**
2 vagy 3 deák intelligens izraelita családnál. Cim: **ERDÉLYI, MIKLÓS-U. 22. SZÁM.**

Kiadó
november elsejétől Széchenyi-u. 21. sz. a. 4 szobás modern **utcai lakás** és ugyancsak nov. 1-től három szobás **udvari lakás** Arany János-utca 39. sz. alatt. 1826

Tankönyvekért
fél árnál többet ne fizessen senki, bekötésért ne fizessen egy fillér sem, mert az összes fiu- és leányiskolai előírt tankönyvek fél áron kapható **Harmathyánál**, Fűvészker-utca 14. (Püspöki palotához 5-ik ház). Minden osztály könyvre egy gyönyörű tanári zseb könyv gratis. Rajzkörzők, vonalzó, könyvtartók leszállított áron. Tessék meggyőződni! 1974

MA MÁR LEGSZEBB ÉS LEGJOBB FÉNYKÉP ÉS LEVELEZŐ-LAPOK GÁBOR MÖRTMÉBEN KÉSZÜLNEK, CSAPÓ-UTCZA 10. SZÁM ALATT. ::::

Üzlet
SZLATVINI-VIZ
a legjobb hűghajtó. Kapható a Deutsch-üzletekben. 13

VALÓDI
édes, nemes szegedi paprikakülsőlegességű óriási raktára Lindenfeld J Jenő fűszer-, gyarmat-áru nagykereskedésében, pénzügyi palota. Telefon 79. sz. 1755

Utazókocsarak.
kézibőröndök, sport- és gyermekkoscsk legolcsóbban Schwarz M. L.-nél, Piac-utca 52., megyeház mellett. 26

„VÖRÖS” AFONYA
válogatott befőzésre 5 kilós postakosaraként K 4 bértmentve szállít 1931

Alcznauer Lajos
szepesremete.

Különtéle
Megnyit a „Béka áruház” Piac-és Hatvan-u. sarkán, ahol mesés olesó árban kapható: Futószőnyeg 80 K, nagy szobaszőnyeg 10 K, ág garnitúra 8 K, ruhaszövet 1 K, 3 rétv ágymadrac 10 K, 2. sz. paplan 4-50 K. 1715

Diszokleveleket,
cimlaptervezeteket, reklámmotyvatványokat, hirdetések és plakátokat készít grafikus művész. Cime a kiadóhivatalban. 325

VIZVEZETÉS,
csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben jótállás mellett. Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítik. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért vállalom. Gyenes Antal, Miklós-utca 29. sz. Telefon 379. 34

Izraelita
család elfogad 1-2 középiskolai tanulót teljes ellátásra. Van a háznál zongora is. Cim a kiadóhivatalban. 707

Házi koszt
Hatvani Károlyné (Kossuth-utca 25.) kosztosokat fogad el házon kívül vagy házban. Az által hogy 3 napi előfizetést is elfogad, alkalmat akar nyújtani arra hogy mindenki meggyőződést szerzen a koszt kiváló-ságáról. 415

Kollegium
közlelben, igen egészséges helyen, — zamatos kosztra, teljes ellátásra 2-3 gyermek elfogadtatik. Cim a kiadóhivatalban. 708

Püspökladányban a Royal-szállodában
minden időben kényelmes szobák, meleg és hideg ételek kaphatók. Mérsékelt árak, pontos kiszolgálás. Csangó a kapunál. A n. é. utazó közönség becses pártfogását kéri: Szántó Márton, tulajdonos. 1801

Állás
Perfekt
magyar-német levelező, könyvelő, önálló munkakerő állást keres. Szíves megkeresések „Perfekt” alatt a kiadóhivatalba kéretnek. Óra könyvelést si elvállal. 528

Könyvelő,
aki a főkönyvvezetés, mérlegelsinálás minden ágában kitűnő gyakorlattal bír, pénzügyi vezető állást töltött be, állását változtatni óhajtja. Esetleg több helyen könyvvezetést is vállal. Jelenleg is minden délután szabad idő felett rendelkezik. Cim a kiadóban. 388

Fiatal segéd
az uridivat szakmából, kirakatrendezésben járatos, felvétetik. Fizetéses ajánlatok Arvai Rezső Kisujszállás címre küldendők. 650

Mindenes
cseléd, aki főzni is tud, azonnal felvétetik Simonffy-utca 2/b az első emeleten balra. 711

Czimbalom
tanításra ajánlkozik helybeli tanárnő. Elsőrangú művész. Többet is egyzerre való tanításra. Kitűnő módszer. Cim a kiadóhivatalban. 714

Lakás
Lakatos-
vagy asztalosműhelynek való helyiség és egy szoba kiadó. Széchenyi-utca 44. szám. 727

Piac-utca 85. sz.
Üzlethelegység azonnal kiadó bármilyen célre: I. üzlethelegység K 500 I. " " 1000 I. " " 1100
Értekezhetni: Wiener Adolf zsák- és ponyvaüzletében, Kossuth-utca 27. sz. 1789

Piac-
utca 3 szobás emeleti modern lakás, helyes komforttal azonnal kiadó. Értekezés Piac-utca 10. Házmester. 1981

Kiadó
Piac-u. 77. sz. a. irodónak vagy urilakásnak 4 szobás utcai lakás. 709

Kiadó
Miklós-u. 22. szám alatt szép utcai szoba akár butorral, akár a nélkül. Értekezhetni a fűszerüzletben. 606

Bolthelyiség
igen alkalmas borbély-, hentes-, cipész- stb üzletnek igen alkalmas — azonnal kiadó. Miklós-utca 22. 705

Haszonbérbe
adó vám- és pénzürlésre **gőz- és olajmalom**
3 henger, szita és két pár kőolajprez teljes felszereléssel hat évre, esetleg örkáron is eladó. F. év október hó 15-én átvehető Hajdudorog, Hajdumegyében. 11.000 lakosú város. Föltételek meg tudhatók személyesen v. levélben Tóth Pálnál, H.-Dorogon. 1967

Adás-vétel
Konyha- és előszoba-
berendezések készen kaphatók nagy választékban Weisz Ferenc asztalosnál, József kir. herceg-utca 7. szám. Telefon: 10-90. 1

Butorok
legolcsóbban kaphatók, havi részletfizetésre is. Weisz Gyula asztalos és kárpitosnál, Széchenyi-u. 19. Minden kárpitos munkát felvállal. 1923

Halápon
58 hold szántó föld 1913. október 1-től kiadó. Értekezhetni Kéky Sándornál, Poroszlav Márk telepen. Ugyanott kétlovas stráfszekér eladó. 682

1300
holbas birtok, őszivel 1914. évi január 1-től haszonbérbe kiadó. Cim Gergelyffy Dezső Nyiregyháza. 713

Gázcsövek
őcska, de jó állapotban eladó. Cim a kiadóhivatalban. 715

Igen
szép lakóház kerttel és szőlővel a Homekterthen olesón eladó. Értekezhetni Dr. Révi Nándor ügyvédnél Deák Ferenc-utca 11 sz. 686

Modernül berendezett
Sütőde jutányos áron azonnal eladó, esetleg bérbeadó. Cim Kovács Zsigmond Nyiregyháza. Városi bazár épület. 948

Ló és szarvasmarha
eletésre és hizlalására kiválóan alkalmas kitűnő minőségű malata méter-mázsánként 2 koronáért kapható Moskovits Adolf és Fia mezőgazdasági gyártelepén Nagyváradon. 649

Biharkeresztes
határban vasúthoz közel egy 102 holdas (1200 négyzetöles) birtok október 1-től haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet Biharkeresztes község jegyzőjénél. 651

Automobil
20 lóerős, teljesen új legsebb kiállítással, eredeti angol gyártmány, sürgősen eladó. Cim a kiadóhivatalban. 710

Nagy
pénzszekrény jutányos áron eladó. Cim a kiadóhivatalban. 712

Értesítés !!
Van szerencsém a n. é. vadászközönség b. tudomására hozni, hogy Piac-utca 75. szám alatt levő fegyverműves műhelyemet, mely 1899. év óta fentáll, **Piac-u. 52. sz. alá helyeztem át**, hol minden e szakmába vágó munkátszakaszerűen, pontosan és jutányos ár mellett készítik. A n. é. vadászközönség b. pártfogását kérve 1973

SKOTH SÁNDOR
fegyverműves.
Debreczen, Piac-u. 52. sz., az udvarban, megyeház mellett.

AMERIKA DEBRECZENBEN,
aki TAKÁCS VINCÉNÉL, a ref. nagytemplom mellett készített fényképeit és levelezőlapjait. Csekély ráfizetéssel majdnem életnagyságu képet kap. 1812

Van szerencsém a nagyérdemű vadászközönség b. tudomására adni, hogy állandó nagy raktárt tartunk fen „Sauer” suhli, „Morgenstern” weiperti, „Forgeron” lüttiichi és más belgiami vadászfegyverekben, Flóbertek, revolverek, ismétlőfegyverek és pisztolyok, valamint bel- és külföldi töltények, u. m.: „Fasan”, „Waidmannsheil” és „Jagdkönig” és vadászati felszerelésekben. Javításokat olesón és jól végtünk. Kiváló tisztelttel

Ladányi József és Társa Debreczen, Piac-utca 83. sz., a Royal-szállóval szemben.